

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน
ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู
สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

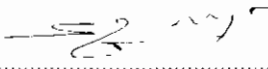
โอภาวิทย์ จันทา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2557
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ โสภาวิทย์ จันทา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

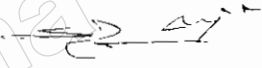

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร. พูลพงศ์ สุขสว่าง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิม ศรีพันธ์วรสกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

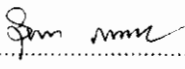

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชัดเข้ม)

.....กรรมการ
(ดร.พูลพงศ์ สุขสว่าง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิม ศรีพันธ์วรสกุล)

.....กรรมการ
(ดร.ภัทราวดี มากมี)

วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญาอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีวิทยาลัยวิทยาการวิจัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กรเพชรปานิ) และวิทยาการปัญญา
วันที่ ๘ เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2557

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ ความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก ดร.พลพงศ์ สุขสว่าง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางในการศึกษาค้นคว้าและประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ และให้ความเมตตาในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามด้วยความละเอียดถี่ถ้วน ขอขอบพระคุณ คณะครูโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ ความอนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณนายประเสริฐ จันทา และนางเพียร จันทา ผู้ซึ่งเป็นบิดา มารดาที่ให้ชีวิตและกำลังใจแก่ลูก ให้มีความเข้มแข็งเพื่อบรรลุความสำเร็จของการศึกษาครั้งนี้รวมถึง คุณประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอถวายเป็นพุทธบูชา และเครื่องสักการะพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่กรุณาอบรมสั่งสอนให้ความรู้และสิ่งที่ดีงามแก่ผู้วิจัย

โอภาวิทย์ จันทา

52910270: สาขาวิชา การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา

ว.ท.ม (การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา)

คำสำคัญ: สมรรถนะการปฏิบัติงาน/ ความต้องการในงาน/ ทรัพยากรในงาน/

ความอ่อนล้าทางอารมณ์/ การลดความผูกพันในงาน/ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

โอภาวิทย์ จันทา: โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL AMONG JOB DEMANDS, JOB RESOURCES, BURNOUT, AND PERFORMANCE OF TEACHERS UNDER THE BUREAU OF SPECIAL EDUCATION ADMINISTRATION) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พูลพงษ์ สุขสว่าง, ค.ต., สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล, ค.ต., 151 หน้า. ปี พ.ศ. 2557.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 300 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS และวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุโดยใช้โปรแกรม LISREL 9.10

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยความต้องการในงาน ความอ่อนล้าทางอารมณ์ และการลดความผูกพันในงาน เป็นสาเหตุทางตรงต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู ในขณะที่ความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน และความอ่อนล้าทางอารมณ์ เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู

2. โมเดลที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี (ค่าสถิติไค-สแควร์เท่ากับ 11.33 ท้องศาอิสระ เท่ากับ 13 ค่าความน่าจะเป็นทางสถิติ เท่ากับ .58 ค่า SRMR เท่ากับ .02 ค่า RMSEA เท่ากับ .00 ค่า GFI เท่ากับ .99 ค่า AGFI เท่ากับ .97 ค่า CFI เท่ากับ 1.00 ค่า NFI เท่ากับ .99 ค่า NNFI เท่ากับ 1.00) ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายสมรรถนะการปฏิบัติงานในหน้าที่และสมรรถนะการปฏิบัติงานนอกหน้าที่ของครูได้ร้อยละ 57.70 และ 2.30 ตามลำดับ

สรุปได้ว่า ความต้องการในงาน ความอ่อนล้าทางอารมณ์ และการลดความผูกพันในงาน เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ครูมีสมรรถนะการปฏิบัติงานดีขึ้น

52910270: MAJOR: RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE

M.Sc. (RESEARCH AND STATISTICS IN COGNITIVE SCIENCE)

KEYWORDS: PERFORMANCE/ JOB DEMANDS/ JOB RESOURCES/ EXHAUSTION/
DISENGAGEMENT/ CAUSAL RELATIONSHIP MODEL

OPAWITH CHANPHA: A CAUSAL RELATIONSHIP MODEL AMONG
JOB DEMANDS, JOB RESOURCES, BURNOUT, AND PERFORMANCE OF TEACHERS UNDER
THE BUREAU OF SPECIAL EDUCATION ADMINISTRATION. ADVISORY COMMITTEE:
POONPONG SUKSAWANG, Ph.D., SUPIM SRIPUNVORASKUL, Ph.D. 151 P. 2014.

The objective of this research was to develop and validate a causal relationship model among job demands, job resources, burnout, and performance of teachers under this affiliation. The sample consisted of 300 teachers under the bureau of special education administration. The research instrument was the job demands, job resources, burnout, and performance of teachers under the bureau of special education administration. The data were analyzed by using SPSS and LISREL 9.10.

The results were as follows:

1. The proposed model among job demands, job resources, burnout, and performance of teachers under the bureau of special education administration, was a direct cause of performance. Meanwhile, job demands, exhaustion, and disengagement towards performance, and job demands, job resources, and exhaustion were indirect causes of performance.
2. The proposed model among job demands, job resources, burnout, and performance of teachers under the bureau of special education administration with the empirical data. Goodness of fit statistics were: chi-square test= 11.33, $df= 13$, $p= .58$, $SRMR= .02$, $RMSEA= .00$, $GFI= .99$, $AGFI= .97$, $CFI= 1.00$, $NFI= .99$, $NNFI= 1.00$. The variables in the model were found accounting for 57.70 percent of the variance of the in-role performance, and for 2.30 percent of the variance in extra-role performance of teacher.

In conclusion, job demands, exhaustion, and disengagement was the main cause of performance of teachers.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	8
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการในงานกับทรัพยากรในงาน	12
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับความเหนื่อยหน่าย.....	23
ตอนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู	31
ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ของความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงาน	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ.....	43
การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์	43
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้	62
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรงของ โมเดลการวัดตัวแปรแฝง.....	65
	ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความต้องการ ในงาน ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงาน ของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.....	68
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	79
	สรุปผลการวิจัย	79
	อภิปรายผลการวิจัย.....	81
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	84
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป.....	85
	บรรณานุกรม.	86
	ภาคผนวก.....	93
	ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	94
	ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย	104
	ภาคผนวก ค สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	108
	ภาคผนวก ง ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม.....	118
	ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเที่ยงของ แบบสอบถาม	122
	ภาคผนวก ฉ แบบรายงานผลจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและ วิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา	127
	ภาคผนวก ช ตัวอย่างใบยินยอมเข้าร่วมวิจัย	129
	ภาคผนวก ซ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย	131
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	151

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนโรงเรียนในแต่ละภูมิภาค	45
2 จำนวนโรงเรียนในแต่ละภูมิภาคที่สุ่มได้	45
3 รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาคและประเภทโรงเรียนที่สุ่มได้....	45
4 จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่สุ่มได้.....	46
5 โครงสร้างเนื้อหาของความต้องการในงาน	47
6 โครงสร้างเนื้อหาของทรัพยากรในงาน	48
7 โครงสร้างเนื้อหาของความเหนื่อยหน่าย	49
8 โครงสร้างเนื้อหาของสมรรถนะการปฏิบัติงาน	51
9 ค่า IOC ด้านเนื้อหาของข้อคำถามจำแนกตามตัวแปร	52
10 ค่าความเที่ยงและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	54
11 จำนวนและร้อยละของลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	59
12 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ของตัวแปรสังเกตได้	61
13 ค่าความแปรปรวนและค่าความถี่ของตัวแปรสังเกตได้	63
14 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดล	64
15 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความต้องการในงาน.....	67
16 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดทรัพยากรในงาน	68
17 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามสมมติฐาน	71
18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่าง ความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงาน ของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามสมมติฐาน	72
19 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความต้องการในงานและ ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่ปรับเป็นโมเดลประหยัด	75
20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับ สมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โมเดลประหยัด.....	77
21 การเปรียบเทียบอิทธิพลและค่าสถิติของโมเดลตามสมมติฐานกับโมเดลประหยัด	78
22 ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความต้องการในงาน.....	124
24	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทรัพยากรในงาน.....	125
25	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเที่ยงของแบบสอบถามความเหนื่อยหน่าย.....	126
26	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสมรรถนะ การปฏิบัติงาน	128

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 โมเดลสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความต้องการในงาน ทรัพยากร ในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักบริหารงาน การศึกษาพิเศษ.....	4
2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดความต้องการในงาน.....	66
3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดทรัพยากรในงาน.....	67
4 โมเดลสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.....	68
5 โมเดลสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความต้องการในงาน ทรัพยากรในงาน ความเหนื่อยหน่ายกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่ปรับเป็นโมเดลประหยัด.....	73